

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
Y
REDACCIÓ
CARRÉ NOU DE S. FRANCESC
núm. 27, pis 2.^{on}
BARCELONA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LLITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.
FORA DE BARCELONA
cada trimestre
ESPANYA, 8 rals.
CUBA Y PUERTO RICO, 16.
ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

DE COM S' AIXECAN MOLTES CASAS.

D. Fructuós casi vá perdre la vista á copia de fè de sastre y de contar xinxons.

Ja se n' anava als cinquanta y semblava que 'n tenia 20 més. ¿Qu' es lo que l' hi inclinava l' espatlla, lo pés dels anys ó 'l pés dels quartos?

¡N' havia guanyats molts!

Al principi costavan una mica; pero després los duros, bèn empleats en certs negocis, cad' any n' hi feyan de petits.

Quan neix un fill hi ha á las casas molt goig, molta alegría; pero quan una dobleta de cinch duros ne pareix un' altra ¡ah, amigo! llavors si que es qüestió de no veurehi de cap ull.

A casa de D. Fructuós, las dobletas ván parirli moltes vegadas: primer de una en una, després de déu en déu, de vint en vint, de cent en cent y fins de mil en mil. En cambi la senyora no vá darli més que un fill. D. Fructuós estava tant ocupat ab altres negocis, que casi no l' hi quedava temps per res.

La senyora de D. Fructuós era en cambi molt romántica, y 'l fill vá dirse Armando.

Per supuesto, lo noy vá anar á dida, de la dida als ayos, dels ayos al colégi, del colégi á viatjar pèl estranger, y del estranger... Detúrat ploma, no corris tant, sino el lector perderia de vista á don Fructuós.

D. Fructuós s' havia ficat una idea al cap, una idea de tota la vida, la de tenir casa propia.

Alló de pagar lloguer l' hi dolia. Sempre 'u deya:—Més m' estimaria cobrarlo.

Guanyar diners era 'l medi de tenir casa y de sostenirla: tenir casa propia era un ideal.

Los ideals no 's realisan fins que 's tèn la realitat bèn assegurada: qui no 'u practica aixís ó bè es un geni ó bè un beneyt.

Vá arribar l' hora, y l' hora vá arribar quan ja tenia 50 anys y l' esquena corba.

Busca terreno al Ensanxe y 'l paga á duro 'l pam després de regatejar molt y de fer y desfer tractes ab tots los propietaris de solars coneguts y per coneixe.

Ja tèn 'l terreno y ja ha firmat l' escriptura.

Ja concebeix un verdader palacio de quatre pisos y subterrani, ja dona l' idea al arquitecto, ja aquest mitj marejat l' hi fá uns planos y 'ls esguerra; n' hi fá uns altres y no l' hi agradan prou, n' hi fá uns tercers y á la tercera 'ls ensopega.

Ja demana 'l permís: ja paga 'ls drets y las multas per las infraccions que ha de cometre... y ab unas cosas y unas altres ja ha passat un any.

Ja 'ls fonaments son oberts: per alsar la casa de primer s' ha de profundisar la terra.

Me descuidava una cosa. Al arquitecto vá demanarli un càlcul exacte de lo que l' obra l' hi costaria.

—Més m' estimo que pegui per carta de més que per carta de menos, deya. Jo ja sè lo que son aquestas cosas: sobre lo que calculi carreguihi un déu per cent, y amanirè 'ls quartos.

L' arquitecto casi 's pot dir que vá contarho rajola per rajola, mahò per mahò, gaveta de cals per gaveta de cals.

Preu de l' obra: xexanta vuit mil doscents trenta quatre duros dos rals.

Ell quan veyá 'ls fonaments, perque ell aixó sí, era la seva distracció, després de dinar á l' obra: no hi faltava un sol dia, quan veyá 'ls fonaments que s' obrian, deya:

—¡Qui 'u diria que dintre d' aquesta fossa vaig á enterrarhi setanta mil duros, perque diga lo que vulga l' arquitecto, lo qu' es á setanta mil ja hi firmo.

No estavan encare oberts, ja hi havia enterrat algo que valia més que 'ls setanta mil duros. Lo terreno era fluix, vá haberhi una esllabissada y ván morir tres treballadors.

Lo sastre D. Fructuós, vá dir sense inmutarse:

—Nada, lo treball tèn aixó: alguns hi petan y altres s' aixecan, com s' aixecará la mèva casa. Arriba!

Y ván anar sortint de flor de terra parets mestres, parets mitxeras, portals y oberturas, columnas y vigas de ferro.

Y ¡amunt sempre!..

D. Fructuós cada tarde á l' obra.

Y vá passar un' altr' any, y la casa tot just era á segon pis.

Cada diumenje l' hi presentavan los comptes, y 'ls comptes l' hi costavan un polvo.

Y com qu' ell ab aixó de pendre midas hi tenia molt bon ull, un ull de sastre, quan la casa era tot just á segon pis y veyá que ja havia tret més de trenta mil duros, exclamá:

—Me sembla que hem tallat curt. En aquestas cosas puja sempre més lo farsiment que 'l gall y 'ls forros y 'ls botons que 'l panyo. Aquest arquitecto ha errat sos càlculs y al cap de vall jo pagaré la festa.

Y naturalment estava neguitós; y no menjava, y no dormia y l' esquena se l' hi anava encorvant y se n' hi anavan los cabells tan depresa com las pessetas.

Un dia vá caure un mahò per l' ull de la escala, que ab una mica més l' esclafa.

Un altre dia se 'n vá anar á casa seva ab un doloret á l' espatlla que l' hi anava corrent cap al pit, se l' hi fixava al ronyons, etc. etc.

—Lo reuma, vá dir lo metje: ¿me vol creure? A l' obra no s' hi acosti més, l' humitat no l' hi es gens bona.

Dos dias després una ventada forta l' hi vá tirar un pany de paret á terra.

Al cap de una senmana 'ls treballadors se l' hi ván declarar en huelga.

Cada noticia de aquestas era una agulla de cusí que se l' hi ficava al cor.

¡Pobre D. Fructuós!

Se vá ajeure per aliviarse de las sevas dolencias, quan los comptes l' hi pujavan setanta mil duros.

—¿Está llesta? vá preguntar al arquitecto.

—Está llesta: no hi faltan més que quatre frioleras.

Las quatre frioleras eran portas, persianas, baranas de ferro, enrejolat fi, sostres ab motlluras de guix, l' empaperat y la pintura, vidres y cristalls, cuyna económica, canyerias, l' aygua: en una paraula 'ls forros y 'ls botons de la pessa, res, vinticinch ó trenta mil duros.

D. Fructuós quan vá saberho vá fer una ganyota plé de disgust, y la boca vá quedarli torta.

—¡Pobre senyor! vá dir l' arquitecto: farà com molts que 's fan una casa y quan arriba l' hora d' estrenarla, hi petan.

Efectivament, quan tres mesos més tart anava l' arquitecto á darli la bona noticia de que ja hi havia papers als balcons, lo mateix dia, ¡mirin si es casualitat! D. Fructuós moria als brassos del seu fill Armando que acababa de arribar de passar l' hivern á Nizal!

L' arquitecto vá darli 'l pésame.

—¿Y la casa, que tal? vá preguntarli 'l fill.

—D. Armando, vá exclamar l' arquitecto: tèn un edifici dels millors del Ensanxe: una casa una mica cara; pero forta com un montanya: jo l' hi asseguro que d' aqui á mil anys encare no será á terra. Aquestas casas com més costan d' alsar més dificilment cauhien.

Lo fill de D. Fructuós vá fregarse las mans dihent:

—Pobre pare!...

Ja saben de la manera com s' alsan las casas. Dijous vinent los diré de la manera com se 'n ván á terra.

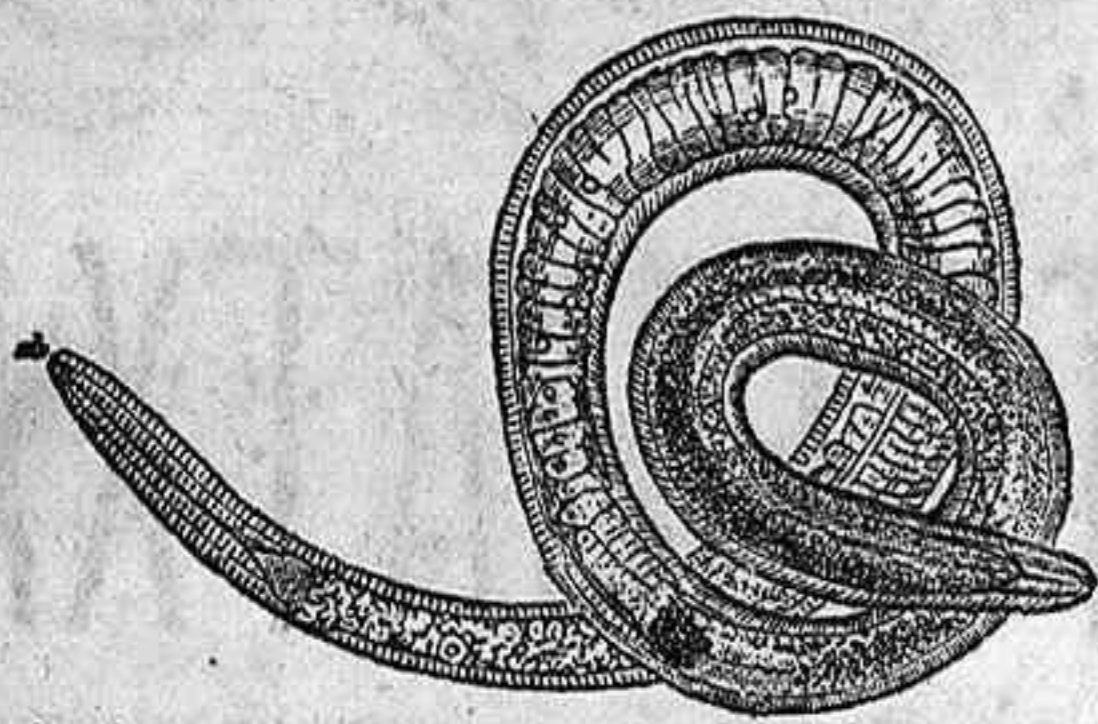
J. R. R.

LA TRIQUINA.

Volém que l' *Esquella de la torratxa* à més de un periòdic literari y satirich, siga també de utilitat pública.

Per lo tant aném á parlarlos de la triquina. ¿Qu' es la triquina?

Aquí tenen la reproducció exacte de aquest paràssit, advertintlos que tal com veuen que apareix en lo grabat es mil vegades més grós que del natural.

La triquina es una especie de cuch. Segons alguns, se produheix espontáneament, y segons altres l' adquireix lo porch á causa de lo que menja. També hi ha altres animals que la tenen, un d' ells la rata. Hi ha qui suposa que fins la crien los conills.

La triquina tant petita que passa inadvertida á la vista natural, s' exten per tot lo cos, procrea de una manera prodigiosa, y posa en perill l' existencia dels que usan carn triquinada.

Introduhida en lo ventrell del home, moren las triquinas primitivas després de donar vida á un gran número d' altres que s' extenen per lo cos travessant tot lo que troban: se suposa que cada famella pot arribar á procrear mil triquinas. Lo calor vital del mateix individuó 'ls dona vida.

L' enfermetat que produheix es terrible: en los primers dias los atacats se troban abatuts, quebrantats y adolorits: al cap de dos senmanas la postració es tant general que hi ha que guardar lilit: los dolors puján de grau, s' inflaman los múscles atacats, se presentan la febre y la diarrea, la llengua está encesa y devegadas hi ha vòmits. Quan la triquina 's posa en la boca y coll se presenta ronquera y dificultat de deglutir. Mentres tant l' invasió aumenta: la temperatura del cos arriba fins á 41 graus, lo puls doná 130 y fins 140 pulsacions per minut, la set es abrasadora, la llengua seca, vè estupor, deliri, esgratinnyadas per la part de dintre y finalment la mort.

Tot aixó pot venir de menjar un tros de carn triquinada.

Alguns creuen que 'l perill s' evita examinant bé la carn ab lo microscopio.

Desgraciadament lo cuch es tant petit, y pot estar tant esparramat per la carn, que en certs cassos es casi impossible trobarlo, sobre tot si la carn no n' está molt carregada. ¡Vajin á regirar tantas fibras y fibretas!

La triquina 's conserva en lo pernil, en la llangonissa, y en tota la carn crua, encare que siga salada. Ab aixó alerta!

L' única manera de preservarse es menjar lo tocino ben cuit. Un triquino sol, mor' als 67 graus de calor: una massa de triquinos necessita 75 graus. Pero hi ha que tenir en compte que un tros de carn mentres pot coure 's bé de sobre, no alcansa 'ls mateixos graus de calor á dintre. Fins s' ha observat que bullint l' aygua vintidos minuts, tenia encare triquinos vius.

Lo millor de tot es no menjar tocino. Fora por, y que visca tothom, los senyors y 'ls porchs.

Y si volen compensarse, fassin com los moros, deixinse de tocino, y cops á la dona.

ACUDIT.

Diuen que otorga qui calla;
mes jo crech que 'l ditxo ment:
aquí hi ha l' Ajuntament
y la Riera de 'n Malla:
may ne parla, ningú 'l sent
Si l' aygua que cau fos gás
providencia hauria prés:
veurian á cada pas
de cobradors un cabás
de polissons un excés.
Vaya, vaya quin descaro
aquests núvols d' aquí dalt
Si l' arcalde fós més alt:
habrian de pagar caro
el impuesto pluvial.

CÓMICH D' HORTA.

UN COP D' ULL A LA COMEDIA.

ROMA. *Combats del cor*, drama en tres actes y en vers de D. Miquel Draper.

Aixis que van tirá 'l teló, al veure un parell de mi-

quelets bruscos pero alegres y divertits, un pare ó al ménos un que fá de pare, que després de dinar, se posa trist y motxo y una noya sentimental, vaig dirho desseguida: l' obra de 'n Draper, no será si vostés volen un bon drama; pero de següé que será un drama de bè.

Un heréu vivia al camp de Tarragona en companyia de sa germana al temps de la guerra del francés, tenian un allotjat á casa y al cap de nou mesos l' allotjat era á América, la germana del amo al cementiri, y l' heréu se quedava en cambi ab una criatura que l' hi deixava aquella al perdre la vida.

L' heréu, avergonyit, se 'n vá del camp de Tarragona, arriba á Sant Celoni, compra una hisenda, fá passar á la nena per filla séva, aquesta vá creixent, y á pesar de qu' es molt rica, com que quan més tē la mar, més brama, tracta aquell de casarla ab un heréu rich y ambiciós, que animat dels mateixos sentiments que 'l que figura pare de la noya, estima á n' aquesta no per ella, sino pēl dot.

La noya en cambi está enamorada de un estudiant; pero calla y obeeix; y aixó que te un pare mes hò que 'l pá. Pero ¡que volen ferhi! Es tant apocada la pobretal... una noya de bè com lo drama.

Lo pare es fluix de llengua: al heréu que 's diu Martí l' hi conta tot lo del naixement de la séva filla, y quan aquest s' entera de que l' estudiant l' hi busca á la xicota, se 'n val y explica 'l secret, l' estudiant se fá soldat, en aquell moment los carlins se acostan á Sant Celoni, surt la tropa á perseguirlos, los enemichs de la llibertat reben una pallissa, un gefe carli cau en poder del estudiant, l' estudiant torna portant al presoner, y 'l presoner resulta que es lo pare de la nena.

L' amo vol matarlo, la nena s' hi oposa: l' hi recorda que Déu vá perdonar als seus butxins, fan las paus, en Martí després de dir á cada punt que 's venjaria, se 'n vá sense venjarse, y la noya y l' estudiant se casan, y cau lo teló y s' acaba 'l drama.

¿Ahont son los combats del cor?

Jo, francament: desseguida vaig veure que tiravan sense bala, y vaig dir:

—Aixó no son combats, tot lo més son *simulacros*.

Hém de dir una cosa.

Segons las nostras noticias lo drama es vell, y feya alguns anys que l' empresa de Romea l' guardava. L' autor en cambi es jove, y era casi un noy quan vá escriure 'l drama. No es estrany que al treure'l del rebost siga una mica florit.

Lo públich vá aplaudirlo, perque encare que fret, lánguit y de situaciones gastadas, tē versos bonichs y diálechs ben apuntats. Pero aixó no basta, y no sabém nosaltres si lamentar més que l' empresa l' haja posat ó que l' autor haja consentit en que 'l possessin.

Esperém que 'l Sr. Draper, que té disposicions innegables, aixis com are ha fet al lilit á l' obra que s' estrenará després, picat en l' amor propi, donará un altre drama, y tindrà qui l' hi fassa 'l lilit á n' ell.

Aquests favors sempre mereixan recompensa.

P. DEL O.

LA MÚSICA EN LOS TEATROS.

Fá mes de tretz' anys que m' estich á la porta de las taulas. ¡Si n' hi vist y n' hi sentit de bè de Déu!

M' hi tractat ab tot lo *señorio* de Barcelona, perque no poden figurarse lo que 'ls agrada als joves d' upa, ficá 'l nas al escenari. Ja se vé: hi ha tantas artistas!

Per demostrarli, Sr. Director, que tinch ganas de servirlo, aquí vá lo que ha passat durant l' última senmana.

Al Liceo no tenian res nou per estrenar, y van posar l' ópera *Un ballo in maschera*, un' ópera que comensa á ser més manosejada que una pica d' aygua beneyta. ¡Vaya un ball! Jo 'm vaig recordar dels que feyam á la Patacada quan era fadri!

Vá fer de Sra. Amelia, la Bianchi Montaldo que si no fos per aquells trajos que tē y que canta del mateix modo que 's maneja, n' hauria sortit bastant bè: es una galant minyona, pero es una mica massa barruera.—En Bolis, á qui fá un quan temps l' Empresa l' ha deixat á mitja racció, segons murmuran los musichs, vá fer també molt pobre feyna.—En Palou (Renato) si tingués veu ho pelaria bé; pero l' hi falta lo millor, y per més que s' hi empenyi l' empresari, no resisteix tota la cuaresma. De tot se pot dejunar, ménos de veu.

Lo salero de la nit vá ser lo *Pagecito*. ¡Quina llástima que tinga aquella véu que sembla que s' haji menjat un trunfo sense pelar! Ja 'ls asseguro jo que vestida d' aquella manera feya goig; per mes que 'l fadri perruquer, que es molt *entromelido* assegurava—jo no 'n responch—que duya 'ls mallots armats, y que per aixó ensenyava una cama tan bonica. De totas maneras tenia seguidors, y fins aquells guetos de la banyera de baix de la dreta, no podentli tirar res més, l' hi tiravan ditxos, y si no hagués sigut per un italiá que sempre la segueix embolicat ab un sach llarch com un cartutxo de pessas de dos, no sé pas com hauria acabat la cosa.

Lo resto de la funció, es á dir la gitana, 'l Sr. Agustí, 'ls coros, y l' orquesta dirigida pel Sébio, fill del Sr. Batista, vá anar com las calsas de un capellá, vull dir de un capellá de missa d' onze, perque, la vritat, no 'n tirarán cap gallina á l' olla. ¡No está poch amohi-

nat lo Sr. Marqués dels ulls de poll, vull dir l' Empresari!

Per acabarlos d' arreglar al Principal diumenje van estrenar *D. Pasquale*, havent sigut molt aplaudits la Ferni y 'n Polonini. Jo no m' ho volia creure, pero vá venir la Florita, filla de la sastressa, que es la que ajuda á vestir á la Ferni, y ella mateixa vá donarme la noticia.

Fins la senmana entrant, senyor Director. Procurará fer la séva feyna ab més extensió y ab més salero, lo séu S. S.

LO PORTER DE LAS TAULAS.

SONET.

Era una fresca nit, lo cel semblaba
que un rey tingués al cos, tal cara feya;
la lluna vergonyosa 'l más no treya,
y 'l zenit fent posturas llampegaba.
Anant mitj de cantó perque glassaba
la pluja desigual que del cel queya
buscaba de un vapor la ximeneya,
que al séu peu la xicota me esperaba.
Arribo y... ¡llamp de Déu! no es á la cita
m' ha enganat com un xino, ¡dona ingrata!
Y com lo desengany á mori incita
trech un punyal lluhent igual que plata;
me 'l anava á clavar y penso... *quita*
que tinch per estrenar una corbata.

PERICO MATALASSÉ

ESQUELLOTS.

Son tres que enrahonan.

Lo primer:—La gloria sense diners es com una truita sense talls.

Lo segon:—Donchs digui que una truita á la francesa es gloria pura.

Lo tercer:—Hi sobra 'l julivert.

Lo ilustrissim Sr. Urquinaona tracta d' organisar la clase obrera en coros de 19 personas.

Segons tenim entés aquests coros cantarán los *Goigs de San Prim*, l' *Himne de 'n Candi* y potser també 'l *Rosari de l' Aurora*.

Lo diumenje vaig esparverarme. M' havian contat al café que 'l dilluns hi hauria un diluvi, y m' ho creya veient que 'ls de la *Imprenta*, periodistas escomunicats, ja 's despedian per l' altre mon.

Vaig passar una nit de mil dimonis, fins s' me havia ficat al barret arreglar-me una arca com la de Noé per escabullirme del xubasco.

Per fi varem tenir diluvi, pero un diluvi que 'n lloch de ofegar á ningú, va salvar á alguns periodistas y repartidors.

Paraulas de un senyor bisbe dirigintse á uns obrers y no de parroquia, sino de fábrica:

«He decidido acercarme á los obreros y *abrirles el corazon*.»

Poch á poch ab aixó d' obrirlos lo cor.

Lo qu' es jo per lo que pogués ser no m' acostaria al bisbe sino portant una bona corassa.

En la protecció que 'l clero vol dispensar á la classe obrera s' hi compren lo següent:

Atvcats que 'ls defensin de franch en los plets.

Metjes que 'ls visitin estant malalts.

Apotecaris que 'ls dongan la medicina.

De tot hi ha, ménos capellans que 'ls digan la missa de franch en sufragi de la séva ánima.

L' *Imprenta* s' ha mort.

Vels' hi aquí un periòdic que com aquell célebre personatge de l' historia francesa, podia dir:

—*Suscritores, despues de mí, el Diluvio*.

La funció que 's donará dissapte á benefici del jove escritor, que colabora en lo nostre periòdic ab lo nom de *Perico Matalassé*, no será al Odeon, sino al Olimpo.

S' estrenará un drama castellá, original del beneficiat, titolat: *Enseñar al que no sabe*, y 'l desempenyarán entre altres actors lo Sr. y la S.^a Lluna.

Es de creure que hi haurá molta concurrència.

No guanyém per sustos.

Primer la llagosta.

Després la filoxera.

Després la sequia.

Ultimament la triquina.

Y encare no hém tingut temps de pahir la última bofitarra, ja 's parla de que la peste negra es á l' Orient.

¡Qui sab!

Potser es una plaga que 'ns envia la Providencia per matar la triquina, la filoxera y la llagosta.

¿Qué volen que 'ls diga! Succeheixen una cosas tant extranyas!...

Figürinse que un jove de Vilabella lo mateix dia que vá sortir quinto, vá treure una rifa de quatre cents duros.

Fer y desfer: vels' hi aquí 'l treball etern de la naturalesa.

D. Manuel Sauri ha publicat un llibre que 's vén á ca 'n Lopez ab lo titol de *Manual del pescador*.

Las nenas hi trobaran nn capitol destinat exclusivament á pescar á l' encesa.

Los altres anys se mataban á Barcelona per aquest temps 140, 150, 160 y fins 170 tocinos cada dia.

Actualment se 'n matan: 3, 7, 9 tot lo més fins á 14. *Dieu protege á l' innocence.*

Los empleats del Cementiri están á punt de presentar la dimissió dels seus cárrechs.

De manera que 'ns trobém en un apuro. No podém viure perque tot costa un ull de la cara, y no podém morir perque no trobarem qui 'ns enterri.

A Cervera s' ha celebrat la festa major treynt los dimonis del cos á varios individuos.

¿Si jo 'ls pogués treure de un altre puesto!

Un d' aquests dias vá presentarse un subjecte al comandant del presiri de Tarragona.

—¿Qui es vosté? vá preguntarli.

—No 'm coneix? Fhá cinch anys qu' era á presiri y vaig fugir. Aquí 'm tén si 'm vol atmetre: me faltan nou anys de cadena y vinch á complirlos.

Aquest fet es históric y s' explica sabent que hi ha gent per tot. Res, la vocació.

A n' aquest subjecte quan era xich l' hi preguntavan:

—Noy que vols ser? ¿Capellá?

—No responia: presidari.

PANACEA.

T' idolatro y, (t, ho dich en confiansa,) no penso ab tú casarme: conech que 'l mal de amor dins mèu avansa, y vull aviat curarme, Tú dius, perque 't convè, que si 'm casaba molt prompte 'm curaría: pitjor fora 'l remey, si aixís obraba, que no la malaltia.

Prenentne la esperiencia del mal físich judico 'l mal del cor: quan l' home s' enamora, 's torna físich, més quan se casa, 's mor'. Jo crech que 'l gran remey contra la pena que t' ánima 'm contrasta, será donarte en lloch del cor, la esquena; hermosa...hasta la vista.

C. GUMA.

PENSAMENTS.

Al amor lo pintan cego y fan molt bè; per xó veuran que l' amor adelanta sempre á las palpentas.

Diguéme quinas son las qualitats de un home, y jo tot seguit vos diré ab seguretat quinas son las sévas faltas.

¿Voléu saber la síntesis de las ideas y de todas las aspiracions de una part de la juventut obrera *Tre-ballar y ballar*: treballar tota la senmana y ballar 'l diumenje.

CANTARS.

No 'm miris per Dèu nineta, no 'm miris per pietat, no 'm miris...no puch permetre que vejis que vaig tronat.

U. P.

La Pepa 'm diu:—Jo t' estimo; l' Antonia 'm diu:—Jo t' adoro; lo porch me diu:—Tinch triquina. Y jo dich:—Vaja, 'm faig moro.

J. R.

La que ab mí vulga casarse ab perfecció ha de saber planxar, cusir, fer la teca y no demaná'm diners.

E. X.

QUÈNTOS.

—Ay tia qu' ets felis! deya una nena de cinch anys á la germana de la seva mamá, una solterona de cinquanta. Adverteixin que aixó passava en una reunió.

—¿Perqué, filla meva?

—Perqué com que 'l tréus las dents cada dia al ficar-te al llit, de nit no 't fan mal.

Parla donya Joana:

—Un dia venint de Valencia per mar, lo capitá del barco vá comensar á ferme magarrofas, que jo retxassaba ab dignitat; pero al arribar á la vora de Barcelona, se m' acosta y ab tò resolt me diu: «O vosté 'm dona 'l si, ó be volo 'l barco ab un barril de pólvora que tinch preparat.»

—Y vosté, donya Joana, ¿qué va fer?

—¿Qué habia de fer? Hi havia 302 personas á bordo, y naturalment, los hi vaig salvar la vida.

—Si 'm deixésseu cent duros al 10 per 100 ¿quant vos tornaria al cap del any?

—110 duros.

—¿Ca noy! ni un xavo.

Se representava una comedia entre aficionados.

La dama jove era molt guapa.

Lo barba, qu' en la obra figurava que l' hi era pare, no sabia un borrall del seu paper.

Pero ell no s' apurava. Cada cop que 's perdia, deya lo mateix, ab una convicció, ab un sentiment, ab una veu tant conmovedora, que 'l públich l' aplaudia plé d' entusiasme.

—Filla, mèva, filla mèva del cor, exclamava, corra vina als brassos del teu pare.

Y cop de abraçar á la nena.

Aquesta al acabar l' acte vá dirli:

—Vosté no sab ni una paraula del paper.

—Vosté 'n tén la culpa, ó sino perque es tan maca.

En una agencia matrimonial, entre altres s' hi trobava 'l següent anunci:

«Se tornan á atmetre 'ls cónyuges que no hajan fet prova.»

Un que no tenia cap pèl de tonto, pero que ho semblava, aná á cal notari pera depositar una cantitat y fer un requiriment. Aixís que entregaba 'ls diners digué:

—¿Fará 'l favor de donarme un recibet?

—Com s' entenl cridá tot sulfurat lo depositari de la fé pública, ¿desde quan se demana recibo á un notari?

—Desde que n' hi ha alguns á presiri per abús de confiansa.

Al allistarse un voluntari per anarse 'n á Cuba, vá preguntarli un gefe, notant que tenia un aire molt marcial.

—Vosté havia servit en el exercit?

—No senyó; pero estich bastant acostumat al foch.

—¿Com? digué 'l gefe sense compendre 'l.

—Perque visch en companyia de la sogra.

Un advocat feya testament:

«Deixo 100 mil duros als boigs de l' Hospital.»

—¿Y are? exclamá 'l notari tot assombrat. ¿Que 's torna loco!

—Posi lo que l' hi dich: si me 'n tornés no faria aixó més que mirar pèls mèus.

—Pero 100 mil duros!...

—Cent mil: lo que faig no es altra cosa que una restitució: n' hi guanyat trescents mil fent tornar ximplés als pobres litigans.

Un magistrat de Audiencia estava desconsolat

—¿Que l' hi fá mal? l' hi preguntava 'l metje.

—En quan aixó no 'm dol res.

—¿Y donchs que tén?

—Insomnis. ¡Ah! Ni á las vistas, senyor doctor, ni á las vistas puch dormir un minut siquiera.

EPÍGRAMAS.

—Nos estavam passejant jo y l' oncle, digué 'n Sisó; y aquest respongué al instant: —La bestia sempre al davant. —Donchs llavors l' oncle y jo.

B.

Cremat en Pere Ferré

pèl que l' hi havia passat

tractant ab un empleat,

així á un seu amich digué:

—¿Quin país! jo no hi vist ré

més trist en tota ma vida;

jo daria una partida

per cambiar de nació...

—Deixam cent rals digué 'n Sisó

y 't faig inglé desseguida.

B.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Per las firas de Nadal vaig baixar á Barcelona; y una tres-prima-segona vaig comprar y una total. Lo primé pr' en Baltasá y lo segon per mí era; ell ja hi tén una dos-tercera; jo la acabo de espatllá.

CÓMICH D' HORTA.

II.

Lo germá de la total ab una dos hu abrigat, ha donat un bossí de hu al segon de can Bernat.

TROMPQUEL.

ANAGRAMA.

Una dona que tot vén pèls carrers de la ciutat, diu qu' are molt tot se ven de tan de tot qu' ha menjat.

FELIU BERGA.

MUDANSA.

Un dia dintre una tot una bota hi vaig trobar que de tan tot y tot qu' era á casa la vaig portar.

N. N.

QUADRAT DE PARAULAS.

Omplir los pichs ab lletres que llegidas vertical y horizontalment digan la 1.ª ratlla lo que en lo colegis electorals hi há; la 2.ª 'l nom d' una ciutat d' Espanya; la 3.ª lo que tot casat ha sigut y la 4.ª una regió del mon.

L. GRAMÉ.

CONVERSA.

—Ola Bernat!
—Qué vols, Ramon.
—Te vull fer una pregunta
—Fesne dugas, si vols.
—Sabs com se diu la neboda del Sr. Castellá?
—Narcisa. ¿Perqué ho dius?
—M' agrada molt y m' hi voldria casá.
—Donchs, apa noy!
—D' ahont es filla?
—No sé la població, pero sé qu' es...
—Qué?
—Entre tú y jo ho acabém de dir

MUSICH D' CORDA.

TRENCA-CLOSCAS.

Serafina.—Amalia.—Eugenia.—Eulalia.—Ricardo.—Tomás. Ab aquests noms posats ab columna formar lo nom d' una dona.

F. PLANAS Y M.

GEROGLIFICH.

L. A. Oceano. ::

Juriol T + B.

Rama.

PERICO.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—Casilda.
2. IDEM 2.ª.—Barrina.
3. MUDANSA.—Fé, té, de, re.
4. SINONIMIA.—Granada.
5. TRIANGUL.—C O R O S.

O R O S.

R O S.

O S.

S.

6. TRENCA-CLOSCAS.—*Quevedo*.
7. LOGOGRIFO NUMERICH.—Cantárida.

Catarina.

Cándida.

Cantar.

Canti.

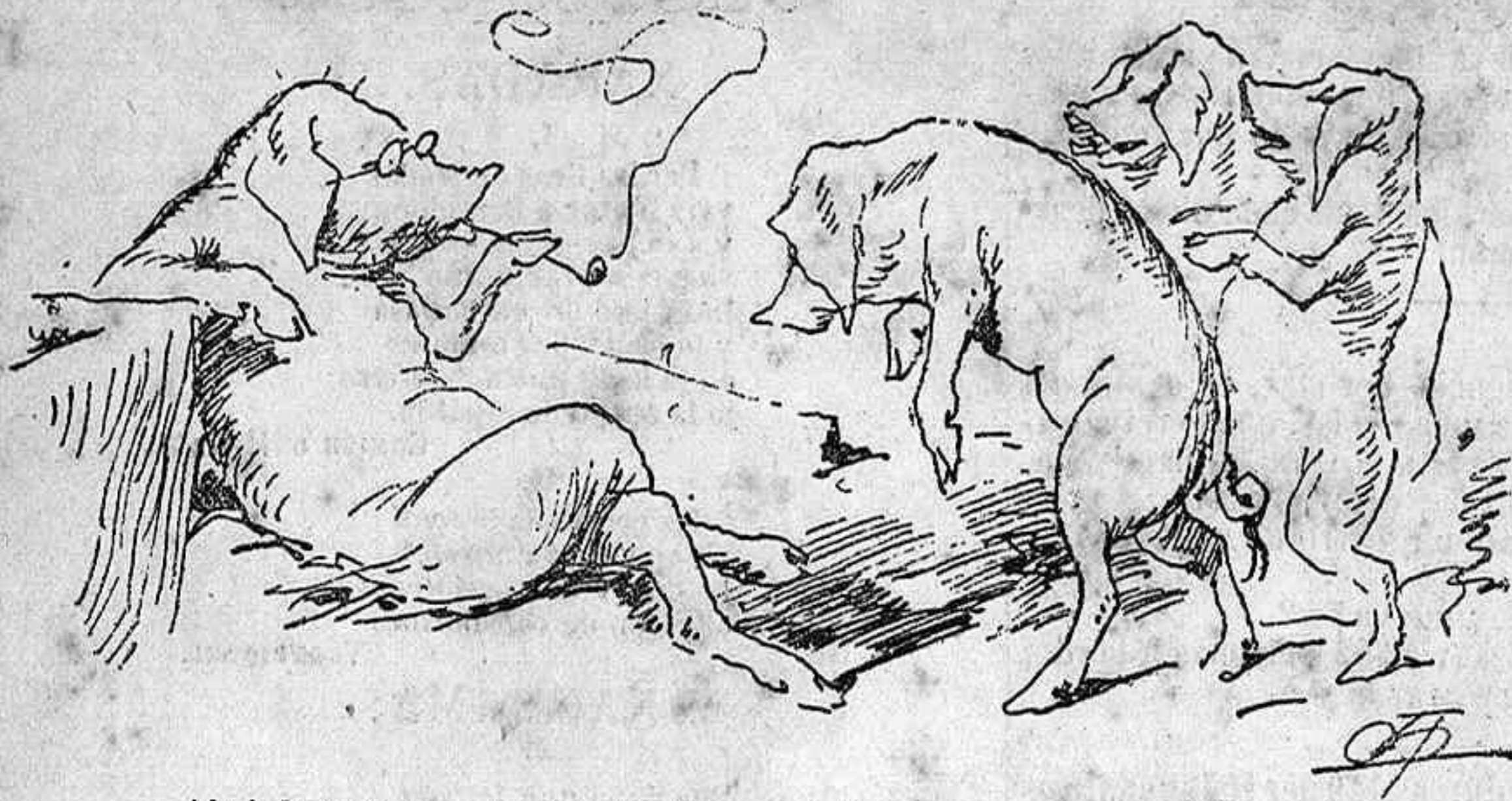
Rita.

Ana.

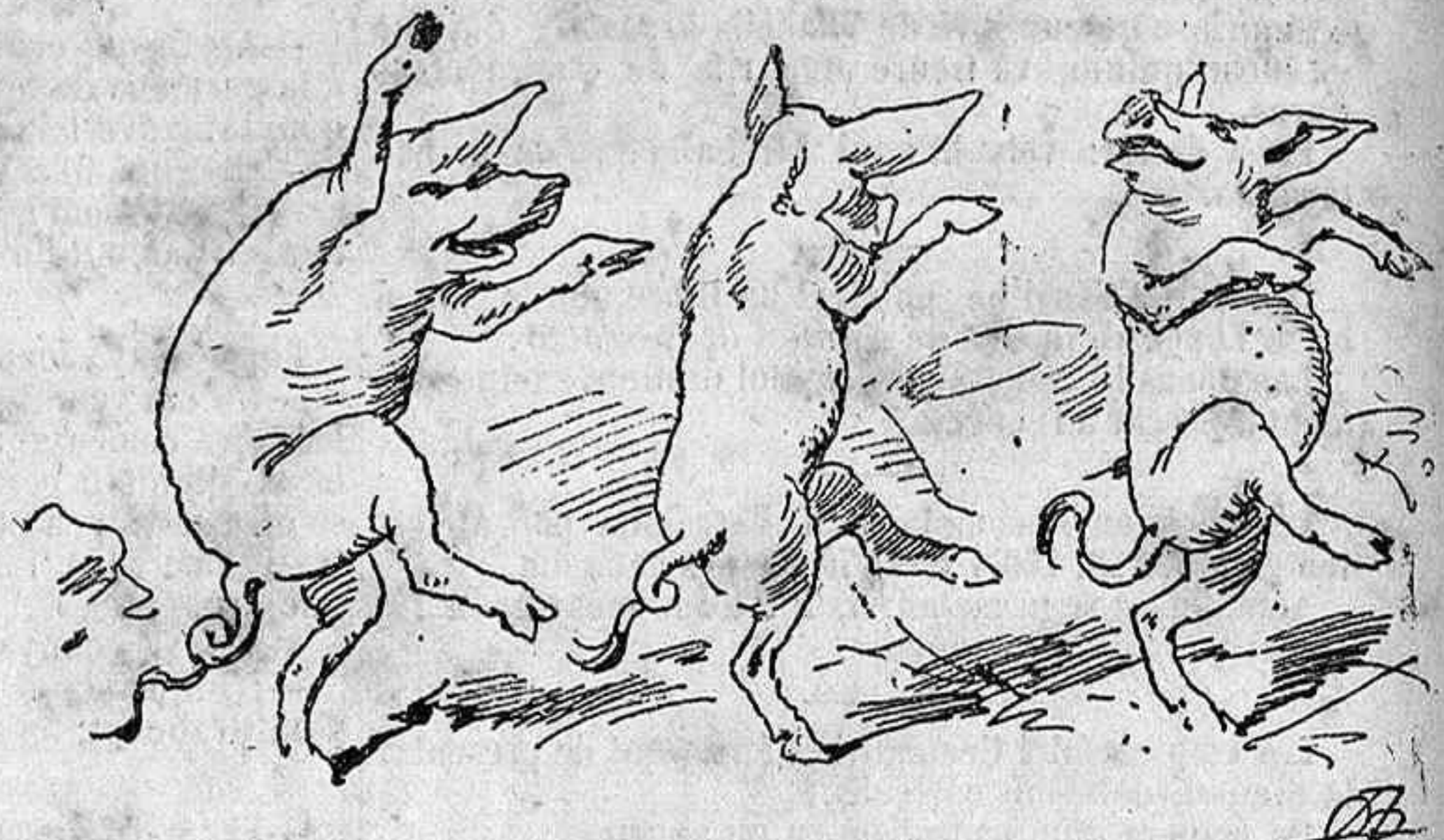
A.

8. GEROGLIFICH.—*No hi ha millor testimoni que 'l papé escrit.*

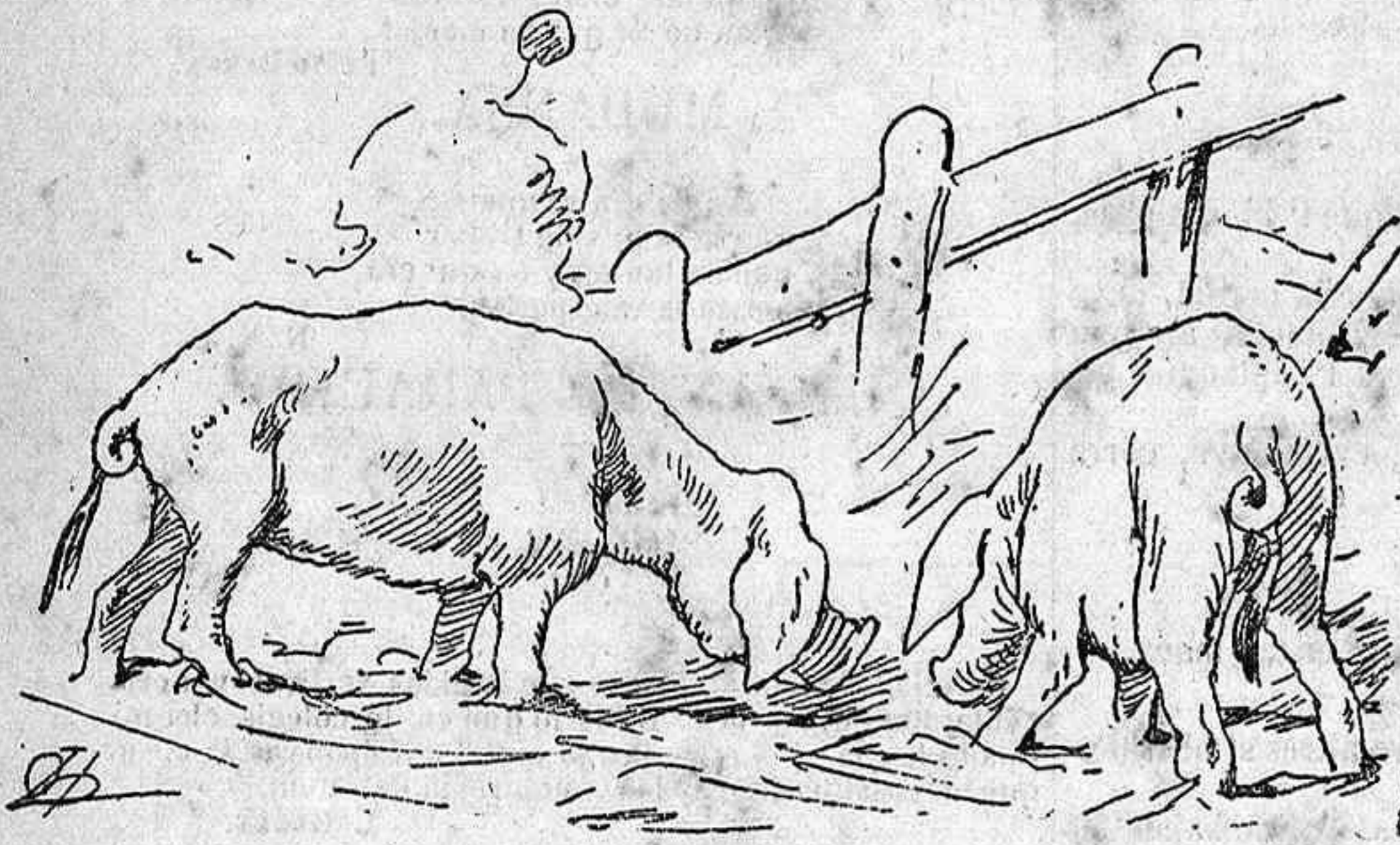
LA TRIQUINA.

Aixó de trobar un tocino d' edat, no s' havia vist may fins are.

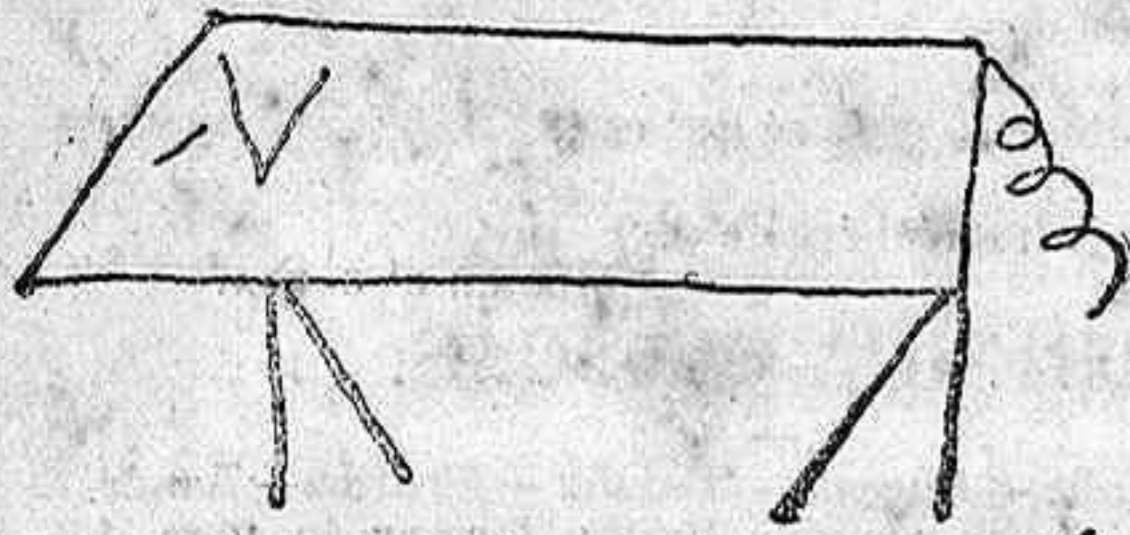
¡Viva la triquina!

¡Nosaltres ray qu' estém magres! nos en podem bèn riure. Magres, si; però no tenim triquina.

Et ser tocino es un placer

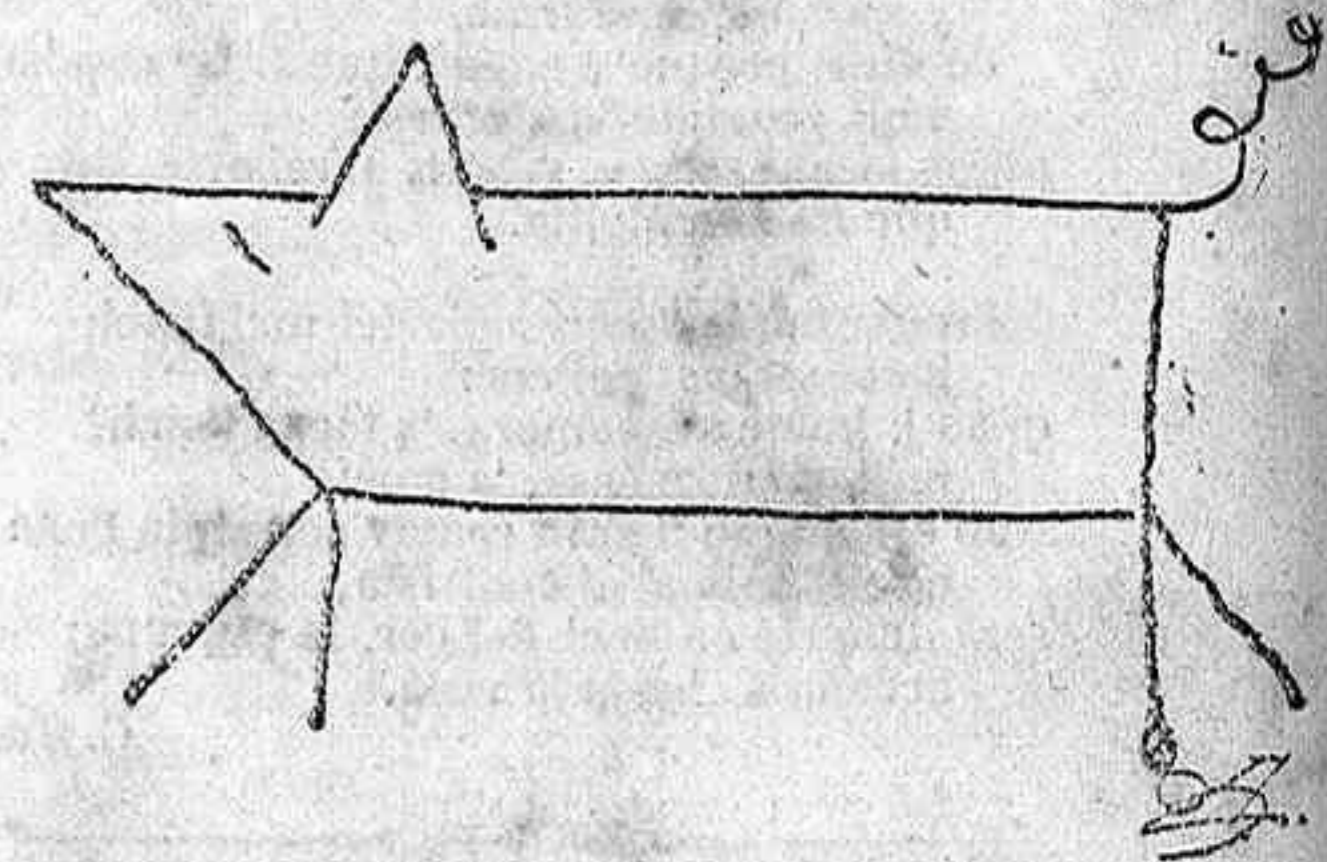
Lo porch trist.
(Aixó es, sense triquina).

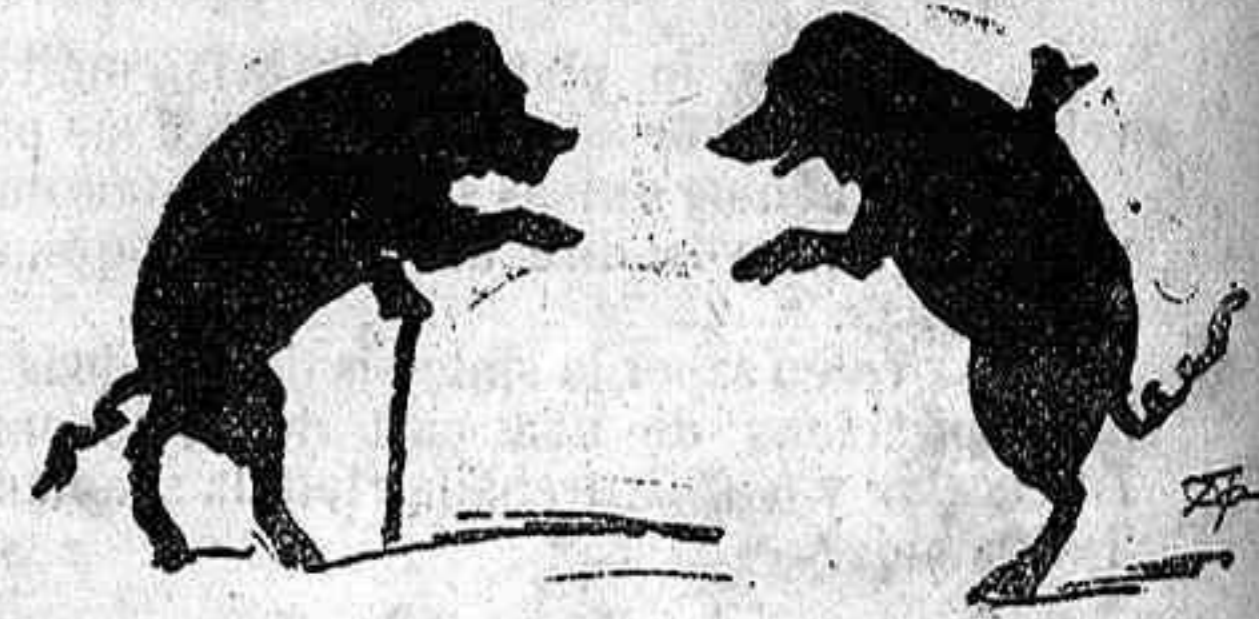
¡Gracias á Déu que 'ls cristians se converteixen!
Ja han deixat de menjar tocino.

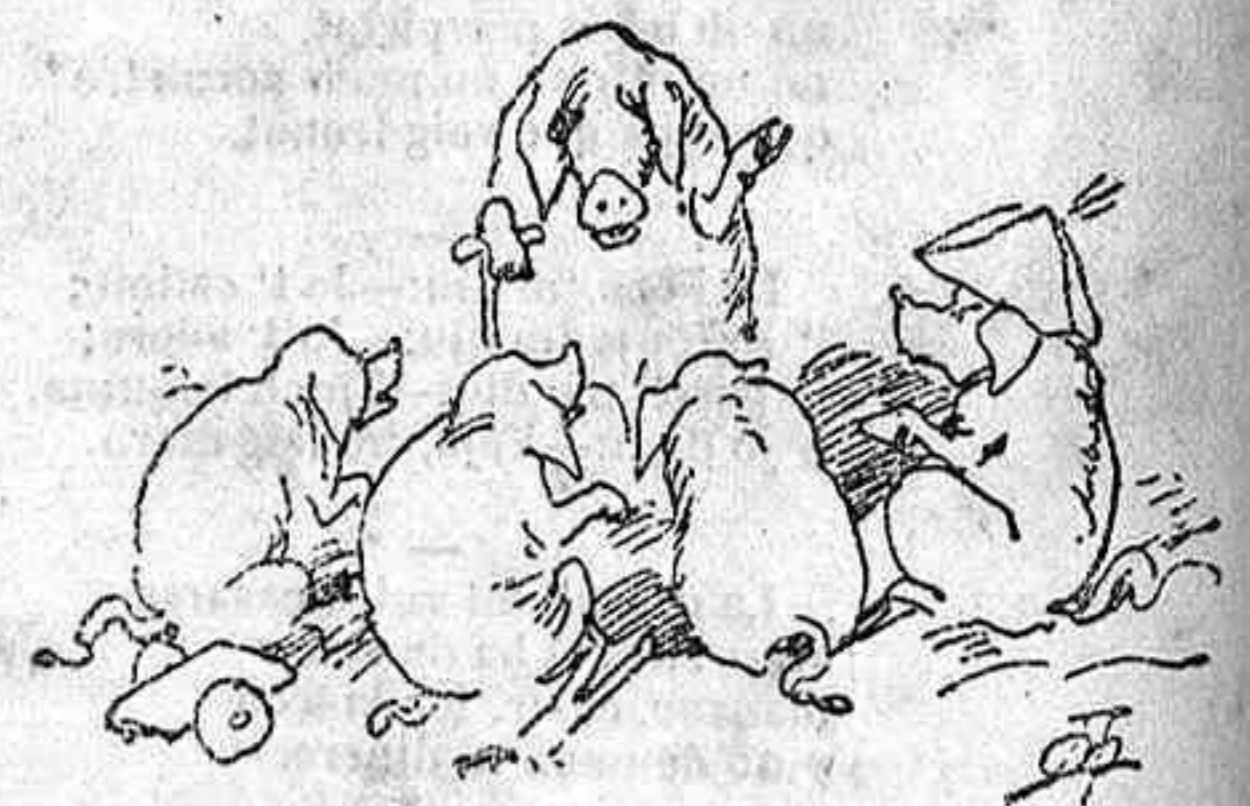
Jo si que l' he bèn arreplegada la triquina que la tinch
à la butxaca!...

Lo porch alegre
(Aixó es, ab triquina)

LOS TOCINOS DEL PORVENIR.
—En aquell temps era horrorós: en arrivant á cen
coll á terra!

Mentres los acadèmichs á forsa d' estudis no trobin
un medi per matar la triquina...—¡Cà, pobrets! si l'
han de matar ells encare tenim temps de vida.